

**Program hospodárskeho
a sociálneho rozvoja obce**

Ulič

na

roky 2017 - 2025

Úvod a štruktúra dokumentu

Potreba vypracovať nový Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce na roky 2017 -2025 (ďalej PHSR vyplynul predovšetkým so zmien legislatívnych podmienok v SR (schválenie novely zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja – zákon NR SR č, 309/2014 **Program rozvoja obce** je strednodobý rozvojový dokument obce. Dokument je spracovaný uplatnením princípu partnerstva v súlade s návrhom Metodiky pre spracovanie PHSR (Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR, február 2015) a metodológiou OECD s názvom „Nástroje regionálnej politiky na úrovni samosprávnych krajov SR“ z roku 2009. PHSR obce je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami nadradených strategických a koncepčných dokumentov: Národná stratégia regionálneho rozvoja (máj 2014), priority Prešovského samosprávneho kraja, Regionálna integrovaná územná stratégia a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja 2014 – 2020.

PHSR obce umožní obci pripraviť sa na čerpanie štrukturálnych a investičných fondov Európskej únie v období 2017 – 2020 na základe Partnerskej dohody SR a nastaví dlhodobé smerovanie obce.

Dokument obsahuje nasledovné časti :

Úvodná časť

Úvodná časť tohto dokumentu obsahuje dôvody a potreby jeho spracovania, ako aj schválené a doporučené legislatívne dokumenty na základe ktorých je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce potrebné vypracovať.

Obsah

Obsahuje zoznam symbolov, obrázkov a zoznam skratiek a tabuliek PHSR

Analytická časť

Je založená na databáze informácií a ukazovateľov, obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, s väzbami na širšie územie, odhad budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja územia obce,

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja zohľadnením regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

Programová (plánovacia) časť obsahuje najmä zoznam opatrení a projektov na zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v stanovených prioritných oblastiach (predovšetkým v hospodárskej, sociálnej, a environmentálnej) na úroveň projektov a aktivít.

Realizačná časť poukazuje najmä na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR na základe stanovených merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHSR formou jednotlivých plánovaných aktivít. Legislatívny rámec je v zmysle zákona č.369/1990 Z.z. o obecnom zriadení v kompetencii Obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie PHSR. Financovanie a rozpočet obce sa riadi predovšetkým zákonom č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Obsah :

- A/ Zoznam obrázkov**
- B/ Zoznam tabuliek**
- C/ Zoznam symbolov a skratiek**
- D/ Slovník termínov a skratiek**
- E/ Obsahová časť PHSR**
- F / CD médium PHSR**

A/ Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Mapa obce

Obrázok 2 Erb obce

Obrázok 3 Vlajka obce

B/ Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Rozdelenie jednotlivých typov regiónov na úrovni NUTS 3 v SR [2]

Tabuľka 2 Indikatívny rozpočet obce na roky 2017 – 2020

Tabuľka 3 Indikatívny finančný plán PHSR 2017 – 2020

Tabuľka 4 Hodnotiace kritéria pre výber aktivít realizovaných z PHSR

C/ Zoznam symbolov a skratiek

%	per cento – stá čiastka celku, stotina
a i.	a iné
cca	približne, asi
CR	cestovný ruch
ha	hektár
CHA	chránený areál
JV	juhovýchod
JZ	juhozápad
km	kilometer
m ²	meter štvorcový
napr.	napríklad
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
oby.	obyvateľstvo
resp.	respektíve
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
stor.	storočie
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
t. j.	to jest
tzv.	takzvaný
ÚPSVaR PO	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov
Z. z.	zbierka zákonov

D/ Slovník termínov

PHSR Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce

ZUJ základná územná jednotka SR. V zmysle vyhlášky Federálneho štatistického úradu a Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 120/1979Zb. o priestorovej identifikácii informácii §2 a §5; cit. „Základnou územnou jednotkou sa rozumie taká priestorová jednotka, ktorá sa pre výkon štátnej správy už ďalej nečlení.⁸⁾ Územný obvod každej základnej územnej jednotky sa môže tvoriť súhrnom niekoľkých územno-technických jednotiek

NUTS Základom pre vymedzenie plánovacích regiónov je ich klasifikácia nazývaná „Nomenklatúra územných štatistických jednotiek.“ („Nomenclature des Unitées Territoriales Statistiques" – NUTS). Je zavedená Štatistickým úradom Európskej komisie ([Eurostat](#)) v spolupráci s národnými inštitútmi pre štatistiku, v prípade Slovenska Štatistickým úradom Slovenskej republiky. V SR sú určené úrovne NUTS (ako štatistické jednotky) na základe opatrenia Štatistického úradu SR a jeho akceptácie EUROSTAT-om.

E/ Obsahová časť PHSR

1. Všeobecná charakteristika obce

1.1 Geografická charakteristika obce

Obec Ulič sa nachádza v severovýchodnom cípe Slovenskej republiky v bezprostrednej blízkosti hraníc s Poľskou republikou a Ukrajinou. Podľa zákona NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, prináleží záujmové územie **Prešovskému kraju, okresu Snina**.

Podľa platnej systematizácie SR v obec Ulič patrí do:

NUTS I: Slovensko

NUTS II Východné Slovensko

NUTS III: Prešovský samosprávny kraj

NUTS IV: okres Snina

NUTS V: obec Ulič

Pre katastrálne územie obce Ulič sú platné nasledovné parametre:

Názov obce Ulič

Skratka

Kraj Prešovský samosprávny kraj

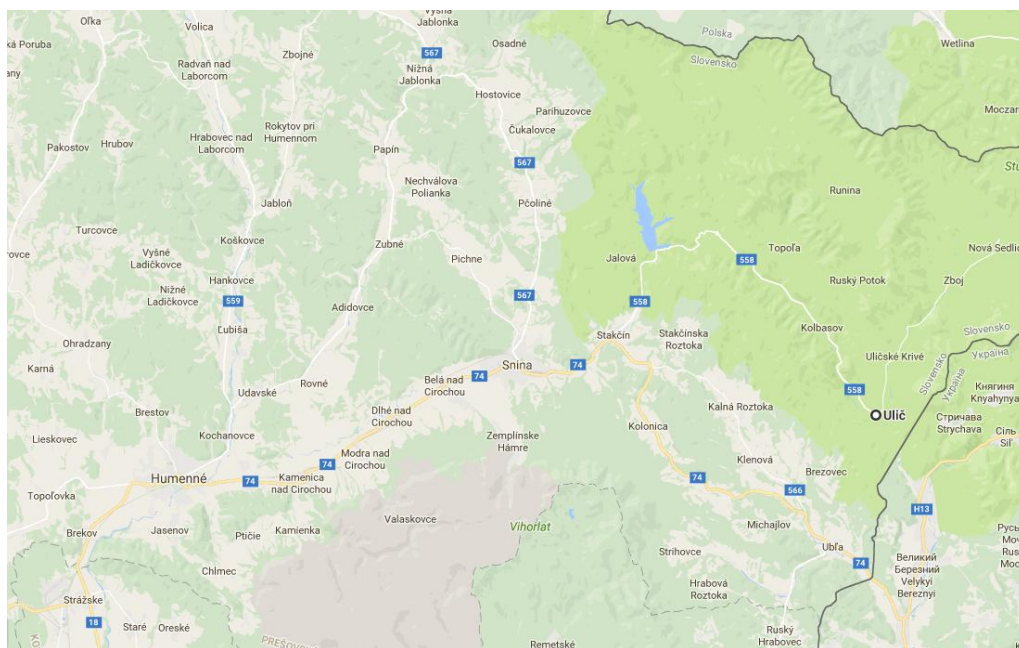
Okres Snina

Kód ZUJ 520934

Katastrálna výmera ha [2498]

Územie obce má podhorský charakter s výškovým položením od nadmorskej výšky 268m.n.m. do 800 m.n.m.

Obrázok 1 Mapa obce

Zdroj: Google Maps

1.2 Prírodné podmienky

Obec Ulič sa na základe regionálneho **geomorfologického členenia** je územie obce zaradené:

Sústava	Alpsko-Himalájska
Podsústava	Karpaty
Provincia	Východné Karpaty
Subprovincia	Vonkajšie východné Karpaty

Dané územie je veľmi výrazne označené na severe hlavným hrebeňom Bukovských vrchov tvoriacim štátnu hranicu Slovenskej a Poľskej republiky a na východe hrebeňom s najvyšším bodom Kremenec tvoriaci štátnu hranicu Slovenskej republiky s Ukrajinou a na juhu výrazným horským chrbtom Nastaz.

Z geologického hľadiska patrí riešené územie Dukelskej jednotke, budovanej výhradne sedimentárnymi komplexmi.

Z hydrologického hľadiska patrí územie katastra Ulič k úmoriu Čierneho mora, do povodia rieky Bodrog. Hydrologickú os tohto územia tvorí vodný tok Ulička so svojim najvýznamnejším potokom Zbojský potom patriaca do povodia rieky Uh pretekajúcej na ukrajinskom území podmieňujúca z hľadiska fyzicko – geografických podmienok prirodzenú spádovitost' územia.

Hraničný chrbát medzi Poľskom a Slovenskom je zároveň hlavným európskym rozvodím medzi Čiernym a Baltským morom.

Obec Ulič je z hľadiska **klimatických pomerov** ovplyvňovaná členitosťou územia, výškovou zonálnosťou a orientáciou voči svetovým stranám. Teplá a mierne teplá klíma sa ohraničuje izolíniou 50 letných dní v roku a mierne teplá oproti chladnej oblasti s júlovou izotermou 16 °C.

Záujmové územie patrí do mierne teplej oblasti a leží na rozhraní oceánskeho kontinentálneho podnebia. Priemerná teplota sa pohybuje od 4°C, vo vrcholových polohách do 8 °C v priestore Uličskej doliny. To vytvára dobrý predpoklad pre vznik inverzií. Najchladnejším mesiacom je január a najteplejším je júl. Priemerný ročný teplotný gradient je 0,39°C, zimné obdobie trvá 78 – 118 dní, extrémne teploty sa pohybujú od -35°C do + 35°C.

Celkovo je možné konštatovať, že z dlhodobého hľadiska dochádza k postupnému poklesu úhrnu zrážok, je značný nepriaznivý jav, bilančný úbytok zrážok je preukázaný tak ako v letnom a taktiež aj v zimnom období.

Z hľadiska chránených druhov fauny v obci žije kunka žltobruchá, mlok karpatský, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý, vlk dravý, uchaňa čierna a podkovár malý.

Z hľadiska ďalších chránených druhov je tu evidovaný výskyt napr. čerebľa obyčajná, mihul'a postiská, rosnička zelená, ropucha obyčajná, skokan hnedý, salamandra škvrnitámlok vrchovský, jašterica obyčajná, jašterica živorodá, užovka hladká, užovka stromová, srnec hôrny, netopier vodný, plšík lieskový, jazvec obyčajný, kuna lesná. Hniezdiska chránených druhov vtákov sa nachádzajú najmä v lestných porastoch.

Z hľadiska flóry sa v katastri obce nachádzajú biotopy významné z európskeho hľadiska. Ide o biotopy národného a európskeho významu.

Z európskej siete chránených území NATURA 2000 je v katastrálnom území vymedzené chránené vtáčie územie, ktoré sa kryje s územím CHKO Vihorlat. Z uvedeného vyplýva, že v katastrálnom území obce platí 1, 3. a 5. Stupeň ochrany podľa zákona číslo 543 /2002 Z.z.

1.3 História obce

Obec bola založená na valašskom práve koncom 14. alebo 15.storočia. Prvýkrát sa spomína pod názvom Ulicsa, ako majetok zemepána Eodonfy, čo však nie je doteraz hodnoverne podložené.

Prvá doložitelná správa pochádza z roku 1451, kedy dvorský sudca Ladislav z Paloviec (nad Uhom) riešil dedičské záležitosti Drugethovcov týkajúce sa panstva Humenné, ktorého majetkovou súčasťou bol aj Ulič.

Ďalšia zmienka o Uliči pochádza z obdobia pôsobenia zbojníckej družiny Fedora Hlavatého, ktorej členmi boli v roku 1492 aj obyvatelia obce Ulič.

V 18. storočí vlastnili Ulič Szirmayovci, majetky tu mali Vandernathovci, neskôr princezná Beaufort Spontin Fridešová. V rokoch 1939-1944 vlastnili okolité lesy gróf Tielewinkler.

V roku 1577 sa v obci nachádzal majer a 8 port. V roku 1612 sa spomína vodná píla, v rokoch 1660 a 1720 mlyn a 15 domácností, veľmi často sa pri mlynoch nachádzali aj vodné stupy (valchy). Tieto slúžili na splšťovanie ovčej vlny. Okrem Uličanov ich využívali aj obyvatelia Uličského Krivého. V 18. storočí bol v strede obce vybudovaný pekný rozsiahly kaštieľsky areál s hospodárskymi budovami, záhradami a veľkým parkom.

Malý poľovnícky kaštieľ bol v 19. storočí postavený na Valalštine. Prvá vicinálna (štátna) cesta do Uliča bola postavená až koncom 19. storočia. Začínala sa vo Veľkom Bereznom a pokračovala do Zboja.

V roku 1908 bola dokončená úzkokoľajka zo Zabrod'a, ktorá viedla z Uliča, dolinou Zbojského potoka, až nad Novú Sedlicu. Prípojka k tejto úzkokoľajke smerovala z Uliča do Kolbasova. Slúžila nielen na prepravu dreva, ale aj osôb, pošty a ostatného potrebného tovaru a materiálu. Jej fungovanie znamenalo výrazne zlepšenie spojenia obcí Uličskej doliny a mestečkami Užskej župy.

Počas druhej svetovej vojny bola obec v rokoch 1939-1944 súčasťou Maďarska. Obec bola oslobodená 26. októbra 1944. Banderovci tu 6. decembra 1945 zavraždili štyroch členov židovskej rodiny.

Po vojne odišlo mnoho obyvateľov za prácou do Čiech. Niekoľko rodín odišlo z Uliča za úrodnou pôdou do okolia Kráľovského Chlmca. V roku 1947 aportovalo veľa rodín na Ukrajinu.

V roku 1995 bol v lokalite za Malou vodou dokončený nový pravoslávny kostol. Zaujímavé sú tunajšie Božie muky – rozpjat'a (kríže) situované zväčšia pri cestných komunikáciách. Najstarším z nich je kríž z roku 1902 pod gréckokatolíckym kostolom, ktorý dali postaviť miestni veriaci.

V roku 1947 bola v obci zriadená správa štátnych lesov. Prvá autobusová linka Snina – Ulič – Zboj, ešte po starej ceste, prechádzala obcou od 17. júla 1947. Výstavba novej cesty cez sedlo Karcaba sa začala v roku 1951. Doteraz je to jediná štátna cesta spájajúca obce uličskej doliny s okolitým svetom. V roku 1954 sa započalo s výstavbou malej vodnej elektrárne, ktorá v nepravidelných intervaloch dodávala pre obec svetlo až do roku 1959, kedy bola obec napojená na štátnu energetickú sieť. V tom istom roku tu začala vyrábať aj malá tehelňa. Nachádzala sa na Hôrke (na Hurci) neďaleko súčasného futbalového ihriska.

Od šesťdesiatych rokov má obec postupne novú základnú školu, kultúrny dom, zdravotné stredisko, reštauráciu a nákupné stredisko, obecný vodovod a čističku odpadových vôd. V osemdesiatych rokoch pribudla k škole telocvičňa a stravovacia jedáleň, pri futbalovom ihrisku boli postavené šatne a tribúna. Od roku 1967 začal v obci vyrábať a zamestnávať ľudí z celej uličskej doliny drevospracujúci závod TVARONA, ktorý v obci pôsobí dodnes. Takmer tridsaťročnú tradíciu má v obci Lesopoľnohospodársky závod Ulič, ktorý od svojho vzniku (1.1.1973) začal obhospodarováť aj socializovanú poľnohospodársku pôdu dvanástich okolitých obcí.

V staršej literatúre sa uvádza nález zlatého drôtu, ako jeden z dôkazov existencie ciest a prenikania kultúr z Ukrajiny na naše územie v dobe bronzovej. V obci sa nachádza murovaný gréckokatolícky kostol sv. Mikuláša, neobarokový, postavený r. 1867, vymaľovaný v roku 1887 a opravený v roku 1927 a pamätná tabuľa Rudolfa Wineru.

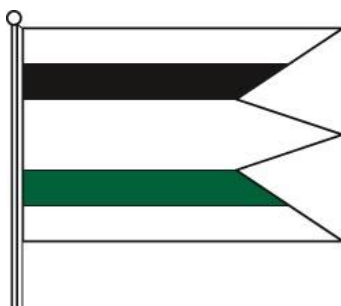
Symboly obce

Obrázok 1 Erb Obce Ulič

Erb obce

Erb obce zobrazuje vyjúceho vlka na zeleno čiernom podklade.

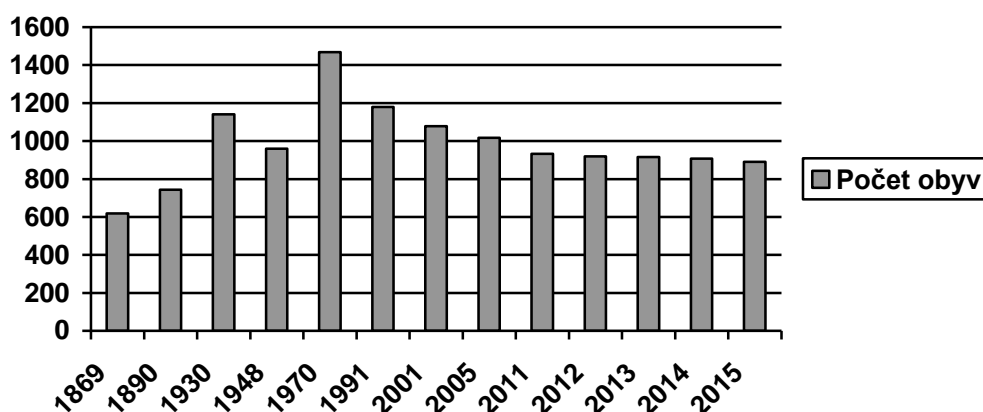
Obrázok 2 Vlajka obce Ulič

Vlajka – vlajka má podobu piatich pozdĺžnych pruhov bieleho, čierneho, bieleho, zeleného a bieleho. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu. Farebnosť je daná farbami obecného erbu.

2 Socio-ekonomická analýza

2.1 Demografia a demografický vývoj v obci

Vývoj počtu obyvateľstva v obci Ulič možno charakterizovať ako stabilný sídelný útvar od roku 2005. V rokoch 2011- 2012 išlo o nárast počtu obyvateľov na 919 obyvateľov. V roku 2013 – 2015 išlo o mierny pokles počtu obyvateľov. V roku 2015 bolo v obci 891 obyvateľov.

Graf 1 Počet obyvateľov obce Ulič v rokoch 1869– 2015

K 31.12.2016 v obci Ulič žilo **celkom 891 osôb**

Na základe sčítania obyvateľov v roku 2011 najnižšiu početnosť z hľadiska **vekovej štruktúry** má v obci obyvateľstvo v predproduktívnom veku (121 obyvateľov). Naopak najvyššie zastúpenie tu má obyvateľstvo v produktívnom veku (680 obyvateľov). Obyvateľov v poproduktívnom veku bolo v obci pri sčítaní 131.

Z hľadiska národnostnej štruktúry žije v obci Ulič prevažná väčšina obyvateľstva slovenskej národnosti (85%). Druhá čo do počtu je zastúpená rusínska národnosť. Potom ide o národnosti rómska, ukrajinská, nemecká a česká národnosť.

V členení obyvateľstva podľa stupňa vzdelania v obci prevládajú obyvatelia so stredoškolským vzdelaním bez maturity, nasledujú obyvatelia so základným vzdelaním, potom absolventi stredoškolského štúdia s maturitou a pomerne nízke percento je zastúpené vysokoškolsky vzdelanými občanmi. V obci žije isté percento obyvateľstva bez vzdelania.

Z náboženského vyznania výrazne prevláda v obci Ulič pravoslávne vierovyznanie (60%) obyvateľstva. K gréckokatolíckému vierovyznaniu sa hlásia 27 % obyvateľstva. 7% tvoria svedkovia Jehovovi, 3% tvorí rímskokatolícke vierovyznanie. Bez vyznania je tam 2% obyvateľstva. Okrem vyššie uvedených sú v obci príslušníci cirkvi bratskej a nezistené.

2.2 Občianska vybavenosť a infraštruktúra v obci

2.2.1 Technická infraštruktúra

Obec Ulič je definovaná v rámci dopravnej siete Slovenskej republiky celoštátnej úrovne cesta I/74 v trase Humenné – Snina – Ubl'a – hranica s Ukrajinou s územnou rezervou pre výhľadovú rýchlostnú komunikáciu cestného ťahu I/18 a I/74 Prešov – Ubl'a, ako súčasť nadradenej cestnej siete. Na túto cestu je obec napojená cestou II/558, ktorá prechádza obcou. Súčasťou je aj cesta III/3886 v smere Uličské Krivé, Zboj a Nová Sedlica. Miestne, obslužné a účelové komunikácie sú udržiavané v dobrom technickom stave s potrebou dobudovania organizovaných plôch statickej dopravy.

Zásobovanie vodou

Obec má celoobecný vodovod napojený na vlastný vodný zdroj a aj Východoslovenskú vodárensku sústavu – zásobovaná z Vodárenskej nádrže Stariná. Zdrojom pitnej vody sú lokálne zdroje zásobujúce tento verejný obecný vodovod a majú vyhlásené pásma hygienickej ochrany, či už ide o podzemné alebo o povrchové vodné zdroje.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Obec má kanalizáciu napojenú na ČOV, avšak nie s dostatočnou kapacitou. Časť rodinných domov má vybudované domové čističky.

Dažďové vody z intravilánu sú odvádzané priekopami a rigolmi.

Zásobovanie elektrickou energiou

Obec Ulič je v súčasnosti zásobovaná elektrickou energiou z distribučných trafostaníc 22/0,4kV uvedených v prehľade.

Existujúce elektrické rozvody NN sú realizované vzdušným vedením na podperných bodoch (na betónových stĺpoch) v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií.

V súčasnosti siet' transformačných staníc postačuje na pokrytie.

Zásobovanie plynom

Obec je splynofikovaná s primárnym využitím pre vykurovanie domácností, ohrev teplej vody a varenie. Ďalším vykurovacím médiom je drevo a v obmedzenej miere i hnedé uhlie.

Zásobovanie teplom

Zdroje a zariadenia na výrobu tepla väčšieho rozsahu sa v obci nenachádzajú. Zásobovanie teplom v obci je riešené po jednotlivých objektoch samostatne. Výroba tepla v objektoch rodinných domov je zabezpečená individuálne plynom, spaľovaním hnedého uhlia a dreveného odpadu.

Telekomunikačné siete

Obec Ulič je podľa telekomunikačného členenia súčasťou Regionálneho technického centra Východ.

Jestvujúca miestna telefónna sieť je realizovaná kombinovane úložným káblom, ale hlavne vzdušným káblovým vedením na drevených pätkovaných stožiaroch, v trasách situovaných vedľa miestnych komunikácií. Napojenie účastníckych staníc je realizované z účastníckych rozvádzačov umiestnených na stožiaroch lúčovým spôsobom.

Telefónna ústredňa a miestna telefónna sieť obce je v súčasnosti kapacitne postačujúca.

Miestnu sieť je potrebné rozšíriť vo vzťahu k rozvoju funkcií.

Miestny rozhlas a verejné osvetlenie

Miestny rozhlas je vedený z rozhlasovej ústredne situovanej v priestoroch obecného úradu. Odtiaľ je vyvedený vzdušný rozvod vedený na samostatných oceľových stožiaroch.

V obci je zavedené verejné osvetlenie.

Televízny a rádiový signál

Príjem TV signálu je zabezpečený individuálne anténami osadenými na strechách budov, taktiež je tam káblová televízia, mobilný signál a zabezpečené internetové spojenie.

2.2.2 Sociálna, zdravotná a kultúrna infraštruktúra

Domová a bytová infraštruktúra

V roku 2011 bolo v obci Ulič spolu 291 domov, z čoho trvale obývaných bolo 214. Počet bytov v obci dosiahol hodnotu 390, z toho počet trvalo obývaných bolo 300 bytov.

Podľa počtu trvale bývajúcich obyvateľov pripadá 3,1 osôb na jeden trvalo obývaný byt.

V obci Ulič bolo 77 neobývaných domov a 81 neobývaných bytov. Obec má územné možnosti pre výstavbu nájomných bytov a rodinných domov s využitím rekonštrukcie, prípadne výstavby na už existujúcich parcelách, kde sa v súčasnosti nachádza predovšetkým neobývaný alebo chátrajúci bytový fond s využitím atraktívneho prírodného prostredia.

Občianska vybavenosť

Maloobchod

Na území obce sa nachádza predajňa potravín a zmiešaného tovaru, pohostinstvo ako aj zariadenie verejného stravovania.

Taktiež sa tu nachádza drogéria, predajňa potravinárskeho tovaru, pohostinské odbytové stredisko, predajňa nepotravinárskeho tovaru, predajňa súčiastok a príslušenstva pre motorové vozidlá.

V obci sa nachádza taktiež kaderníctvo, krajčírstvo, stolárstvo, pneuservis.

V obci nie je zriadená pošta a ani úradovňa polície.

Obec má požiarnu zbrojnicu, ktorá je v dobrom stavebnotechnickom stave a s dostatočne dobrým stavom protipožiarnej techniky. Obec má zriadený 15 členný dobrovoľný hasičský zbor.

Ubytovacie služby poskytuje obec Ulič celoročne s kapacitou 50 lôžok.

Pohrebné služby v obci sú zabezpečované v Dome nádeje a na jednom cintoríne v strede zastavanej časti obce.

Školstvo

V obci je situovaná:

1. **Materská škola** -bola zlúčená ako jeden právny subjekt so základnou školou. Priestory sa nachádzajú v budove základnej školy, kde je zabezpečené aj stravovanie v školskej jedálni.
2. **Základná škola v Uliči**, ide o základnú školu pre 1.-9. ročník kde je plnoorganizovanou školou v Uličskej doline. Školu navštevujú aj žiaci z okolitých obcí – Runina, Topoľa, Kolbasov, ruský Potok, Uličské Krivé, Zboj a Nová Sedlica. Necelú tretinu tvoria žiaci rómskeho pôvodu, pričom väčšina z nich je zaradená medzi žiakov so špeciálno výchovno – vzdelávacími potrebami.

Zdravotníctvo

V súčasnosti sa v riešenom území nachádza zdravotné stredisko, ktoré je jediné v mikroregióne Uličská dolina. V tomto zariadení sa nachádza praktický lekár, detský lekár, zubný lekár a gynekológ, ktorí ordinujú 3 krát do týždňa.

V obci sa nachádza lekáreň.

Sociálna starostlivosť

Obec Ulič nemá zriadený klub dôchodcov a ani dôchodcom nie je poskytované stravovanie. Na poli sociálnej starostlivosti pre dôchodcov obce v súčasnosti nepôsobí žiadna externá pracovníčka. Zariadenie opatrovateľskej služby s nevyhnutnou starostlivosťou pre obyvateľov obce sa nachádza v obci Nová Sedlica.

Kultúra, voľný čas

Na území obce sa nachádza kultúrny dom s viacúčelovou sálou aj s javiskom. Súčasťou kultúrneho domu je knižnica. Obec si vedie aj kroniku obce. Na území obce pôsobí gréckokatolícka farnosť s farou obci a kostolom sv. Mikuláša o kapacite približne 200 osôb so 100 miestami na sedenie.

V obci Ulič sú v súčasnosti vytvorené zhromažďovacie priestory pre väčšie zhromaždenia občanov v priestoroch kultúrneho domu a na školskom dvore. Malé priestranstvo je pred kultúrnym domom a pred kostolom.

Šport, turizmus a cestovný ruch

V obci pôsobí športový klub TJ Tvarona Ulič. Futbalové ihrisko sa nachádza v zastavanej časti obce. Pre šport sú využívané telocvičňa, tenisové kurty, detské ihrisko. V budove obecného úradu sa nachádza posilňovňa a sauna. V uplynulom období sa v obci veľmi úspešne rozvíjal stolný tenis, volejbal a súťažne aj šach.

V obci Ulič je v zimnom období k dispozícii aj lyžiarsky vlek, ako aj veľmi dobrý terén pre bežecké športy. V lete sa Uličská dolina stáva ideálnym prostredím pre rodinné oddychové a regeneračné vychádzky s možnosťou ubytovania a stravovania v ubytovni v obci Ulič a v penziónoch Kremenec a Stučica v Novej Sedlici.

V obci sa nachádza aj Náučný chodník Miroslava Poličšuka.

2.3 Ekonomika obce

2.3.1 Ekonomika obce

V nadväznosti na územné členenie regiónov SR sa obec Ulič zaradzuje medzi obce situované v:

- **Ekonomicky depresnom regióne**, kde v dôsledku útlmu tradičných odvetví v štrukturálnej kríze, alebo v dôsledku predchádzajúceho vývoja nie je zodpovedajúci ekonomický potenciál.
- **Menej rozvinutom regióne** v nadväznosti na členenie SR na regióny t. j. územné jednotky zodpovedajúce úrovni NUTS 1 alebo 2 v zmysle nariadenia ES č. 1059/2003, pre ktorý je platné, že HDP na obyvateľa je nižší ako HDP EÚ 27.

-
- **Vidieckej oblasti** v zmysle definície OECD podľa stupňa vidieckosti, ktorý sa vyjadruje ako podiel obyvateľstva žijúceho vo vidieckom prostredí s viac ako 50% podielom obyvateľstva žijúceho vo vidieckej oblasti.

Tabuľka 1 Rozdelenie jednotlivých typov regiónov na úrovni NUTS 3 v SR [2]

NUTS III	Typ regiónu v SR	% podiel obyv. regiónu zo SR
Bratislavský	1	11,4
Trnavský	3	10,4
Trenčiansky	2	11,1
Nitriansky	3	13,0
Žilinský	2	12,9
Banskobystrický	3	12,0
Prešovský	3	14,9
Košický	2	14,3
SR spolu		100,0
Legenda		
1 = predominantly urban regions (prevažne mestské regióny)		
2 = intermediate regions (prechodné regióny)		
3 = predominantly rural regions (prevažne vidiecke regióny)		

Pre vidiecke oblasti je spravidla platná:

- nepriaznivá hospodárska situácia a neatraktívne podnikateľské prostredie,
- nedostatočná infraštruktúra,
- nedostatok pracovných príležitostí (ako dôsledok úpadku poľnohospodárstva),
- nedostatok možností pre sebarealizáciu obyvateľov na vidieku,
- starnutie obyvateľstva,
- zmeny migračných pohybov,
- zmeny hodnotovej orientácie ľudí a i..

Podľa plánu rozvoja vidieka Slovenskej republiky sú vidiecke oblasti charakteristické negatívnymi štrukturálnymi charakteristikami. Ako príklad je možné uviesť nízke priemerne mzdy, nízku kúpyschopnosť obyvateľstva, nízky podiel služieb, vysokú mieru nezamestnanosti (najmä agrárnej) a nízky počet podnikateľských subjektov a i.

V najmenších vidieckych sídlach je nízky ľudský potenciál a naopak vo väčších vidieckych sídlach, najmä v zázemí väčších miest sú zjavné znaky pozitívnych zmien akými sú napr. rozvinutá infraštruktúra, sústredenie kvalitného ľudského potenciálu, rozvoj služieb a podnikateľských činností

Jedným z možných riešení nepriaznivej situácie vidieckych oblastí prejavujúcej sa v migrácii potenciálnych pracovných síl mimo týchto oblastí, predstavuje vytvorenie optimálnej štruktúry vidieckej ekonomiky. Budúcnosť vidieckych oblastí preto závisí od schopnosti vytvoriť pracovné príležitosti v dynamicky sa rozvíjajúcich hospodárskych odvetviach akými sú napr. služby.

Priemyselná výroba

V obci Ulič sa nenachádzajú žiadne priemyselné subjekty. Taktiež sa tu nenachádzajú žiadne ložiská nerastných surovín ani žiadne chránené ložiskové územie a nebudú dotknuté záujmy ochrany a využívania nerastného bohatstva výhradných ložísk.

Na území obce sa neťažia nerastné suroviny a ani nikdy v minulosti tu nebola známa ťažba nerastných surovín.

Poľnohospodárska výroba

Poľnohospodárske pôdy využíva Lesopoľnohospodársky majetok LPM Ulič, ktorý hospodári v k. ú. Kolbasov, Nová Sedlica, Príslop, Runina, Ruský potok, Topoľa, Ulič, Uličské Krivé, Zboj.

LPM je zameraný predovšetkým na lesnícku výrobu, menej na poľnohospodársku. Poľnohospodárska pôda v riešenom území sa vyznačuje nízkym zastúpením ornej pôdy a vysokým zastúpením trávnatých porastov, čo spolu s klimatickými podmienkami určuje krmovinársky charakter výroby.

Rastlinná výroba je zameraná na pestovanie pšenice, raže, jačmeňa a repky ozimnej. Z krmovín majú v štruktúre osevu majú najväčšie zastúpenie kukurica na siláž, d'atelinotrávne miešanky a d'atelina.

Najvyššie percento majú trvalo trávne porasty, ktorých podiel dosahuje až 80 %. Výrobné podmienky i krmovinársky charakter rastlinnej výroby predurčujú poľnohospodársky podnik na chov hovädzieho dobytku.

Zaťaženosť pozemkov hospodárskymi zvieratami je pomerne nízka. Podnik má rozmiestnene poľnohospodárske dvory v k. ú. Nová Sedlica, Runina, Ulič, Zboj, z celkovým počtom cca 1200 ks.

3 EX POST HODNOTENIE

Vzhľadom k tomu, že PHSR obce Ulič nebolo spracované do roku 2016 nie je možné ex post hodnotenie za uplynulý rok 2016. Hodnotenie bývalého PHSR bolo realizované v predchádzajúcich rokoch.

4 SWOT ANALÝZA OBCE ULIČ

4.1.SWOT analýza rozvojového potenciálu a ekonomickej situácie

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Dostatok flexibilnej pracovnej sily ➤ Aktívna samospráva vytvárajúca podmienky pre zvyšovanie kvality života v obci ➤ Vhodný potenciál a záujem o využívanie obnoviteľných zdrojov energie ➤ Záujem o ekologické hospodárstvo ➤ Cestná sieť s napojením na susedné štáty (Poľsko, Ukrajina) ➤ Vhodné podmienky pre chov hospodárskych zvierat (ovčiarstvo) ➤ Dobré informačno – technické vybavenie obce z hľadiska možnosti informovania obyvateľov ➤ Dostatok prírodných a stavebných surovín ➤ Vhodné podmienky pre prvovýrobu predovšetkým v drevovýrobe 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Skoro žiadne skúsenosti obyvateľov s podnikaním ➤ Absencia informačných služieb a propagačného materiálu obce a okolia ➤ Odliv pracovnej sily do zahraničia ➤ Nedostatočná údržba štátnych ciest ➤ Nevybudované cyklotrasy ➤ Nutnosť dochádzania za službami ➤ Nedostatok finančných zdrojov na financovanie aktivít v regióne ➤ Nedostatočná kapacita trafostaníc
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora rozvoja podnikania ➤ Možnosť kooperácie s blízkymi obcami ➤ Možnosti čerpania prostriedkov z grantov Európskej Únie ➤ Zvýšenie kvalifikácie pracovnej sily 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočná legislatíva v rámci ochrany životného prostredia ➤ Zhoršujúca sa ekonomická situácia tak v regióne ➤ Nízka konkurencieschopnosť

➤ Potenciál pre cezhraničnú spoluprácu s Poľskom a Ukrajinou	➤ Neadekvátne kritéria pre prijímateľa finančnej pomoci
--	---

4.2. SWOT analýza vzdelávania, kultúry a športu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Pozitívny vývoj vzdelanostnej štruktúry ➤ Kultúrno – historický potenciál regiónu ➤ Existencia vzdelávacích inštitúcií pre výchovu a vzdelávanie kvalifikovanej pracovnej sily v rámci regiónu ➤ Dobre fungujúca mimoškolská činnosť ➤ Pravidelné organizovanie kultúrno – spoločenských akcií v obci ➤ Existencia spolkov a záujmových združení 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nízka vzdelanostná úroveň obyvateľstva ➤ Zlý technický stav budov poskytujúcich vzdelávanie a kultúrnu činnosť ➤ Neprístupnosť obyvateľstva k vzdelávacím aktivitám 3. veku ➤ Neaktuálny knižničný fond miestnej knižnice ➤ Absencia multifunkčného ihriska v zastavanom území obce
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora podujatí a záujmových aktivít v obci ➤ Možnosť financovania vzdelávacích aktivít prostredníctvom prostriedkov z fondov Európskej únie ➤ Možnosť rozvoja tradičných ľudových remesiel a kultúrneho dedičstva obce ➤ Podpora a vytváranie partnerstiev 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Izolácia vzdelávania s prepojením na praktickú výučbu ➤ Odchod kvalifikovanej pracovnej sily do zahraničia ➤ Pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície

4.3. SWOT analýza občianskej vybavenosti, sociálnej a zdravotnej vybavenosti

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Podpora obce pri realizácii programu sociálnej siete ➤ Dobrá dopravná dostupnosť obce vzhľadom na dostupnosť susedných miest a aj do susedných štátov ➤ Dostatočné množstvo zdrojov pitnej vody ➤ Potenciál množstva objektov, ktoré sa dajú využiť v rámci riešenia problémov v sociálnych službách ➤ Kvalitný bytový fond ➤ Základná sieť zdravotnej starostlivosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Absencia služieb pre chorých a sociálne odkázaných občanov ➤ Absencia klubu dôchodcov ➤ Nevytvorený denný stacionár ➤ Absencia prepravnej služby pre chorých a sociálne odkázaných ➤ Disparity medzi mestom a vidiekom ➤ Nedostatočná technická infraštruktúra ➤ Nedostatok finančných zdrojov
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Možnosť financovania potrebných zlepšení v sociálnej oblasti z prostriedkov Európskej Únie ➤ Rozvoj IKT 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočne vybudovaná sieť poskytovania komplexných sociálnych služieb ➤ nízka konkurencieschopnosť obce

4.4. SWOT analýza environmentu a cestovného ruchu

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výhodná geografická poloha ➤ Vysoký výskyt chránených území regionálneho až svetového významu ➤ Podpora vybudovania regionálneho zberného dvora ➤ Záujem o obnoviteľné zdroje energie ➤ Existujúce oblasti cestovného ruchu v blízkom regióne ➤ Voľná a flexibilná pracovná sila ➤ Dostatok pracovných síl na vidieku aj pre rozvoj CR ➤ Zavedená separácia odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Nedostatočné využívanie prírodných zdrojov na výrobu elektrickej energie ➤ Nedostatok finančných zdrojov ➤ Absencia enviroučebne ➤ Nedostatočné využívanie alternatívnych zdrojov energie ➤ Chýbajúca regulácia vodných tokov v zastavanom území obce a úprava brehov ➤ Nerealizované nádrže na kumuláciu vody a suché nádrže s hrádzou ➤ Nízka kvalita základných a doplnkových služieb CR <ul style="list-style-type: none"> ➤ Chýbajúca komplexná ponuka služieb a produktov CR v regióne pre rôzne cieľové skupiny
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Možnosť čerpania financií z prostriedkov Európskej únie ➤ Využívanie netradičných zdrojov energie ➤ Rozšírenie environmentálnej výchovy u detí predškolského a školského veku ➤ Prírodný potenciál 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zhoršovanie stavu v oblasti životného prostredia ➤ Nízka disciplína obyvateľstva ➤ Poškodenie prírodného lesného bohatstva nevhodným hospodárením ➤ Neriešenie problémov existencie čiernych skládok ➤ Nerozvíjanie marketingu územia a úrovne

➤ Sledovanie rozvojových trendov v cestovnom ruchu	poskytovaných služieb cestovného ruchu
---	--

5. ROZVOJOVÁ STRATÉGIA OBCE

V predchádzajúcich kapitolách programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce sme sa zaoberali SWOT analýzou, ktorá nám poskytla ucelený obraz o obci a taktiež sme vyhodnotili stav plnenia aktivít, ktoré boli navrhnuté v predchádzajúcom období.

Cieľom tejto rozvojovej stratégie je vybudovať obec príťažlivú pre svojich obyvateľov a vytvoriť pocit hrdosti a príslušnosti k danej obci. Taktiež je to zatriktívnenie obce a prilákanie tak potenciálnych investorov, ako aj nových obyvateľov z dôvodu zabezpečenia pozitívneho vývoja obce. K naplneniu tohto cieľa slúžia opatrenia a aktivity uvedené v nasledovnej kapitole.

5.1. Rozvojová stratégia v oblasti rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

V rámci rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a zlepšenia ekonomickej situácie v obci je hlavným cieľom potrebné zastaviť tak hospodárske ako aj sociálne stagnovanie v obci.

V dôsledku vyššie uvedeného obec zabezpečí realizáciu pomocou nasledujúcich aktivít:

- Prenájom priestorov vhodných na podnikanie
- Využitie existujúceho pôdneho fondu na poľnohospodársku výrobu a chov oviec
- Podpora výstavby ubytovacích kapacít pre súkromný sektor

5.2. Rozvojová stratégia v oblasti vzdelávania, kultúry a športu

V rámci rozvojovej stratégie v oblasti vzdelávania, kultúry a športu je potrebné zosúladiť systém vzdelávania so štandardami Európskej únie a taktiež požiadavkami trhu práce.

Z hľadiska kultúry je potrebné zabezpečiť ochranu pamiatok a zabezpečiť rozvoj kultúrneho života v obci.

V rámci športu je nevyhnutné podporovať záujme obyvateľstva o športové aktivity čo vedie k zlepšovaniu zdravia občanov.

Vyššie uvedené stratégie budú zabezpečené prostredníctvom nasledujúcich aktivít:

- V systéme prístupu obyvateľstva k najnovším informáciám je snaha o výstavbu internetovej siete v obci s napojením na optickú sieť obce.
- Obec pristúpi k zatepleniu a rekonštrukcii kultúrneho domu so snahou zlepšenie podmienok pre rozvoj kultúry v obci.
- V rámci zlepšenia a sprístupnenia športových aktivít obec chce vybudovať turistické chodníky
- Vybudovanie oddychovej zóny v intraviláne obce
- vybudovanie cyklotrás po pamätihodnostiach v katastri obce.

5.3. Rozvojová stratégia v oblasti občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti

V rámci rozvojovej stratégie v oblasti občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti je potrebné v obci rozvíjať danú problematiku so zameraním na zvyšovanie kvality života občanov obce.

Z hľadiska občianskej vybavenosti je potrebné doriešiť obecnú infraštruktúru.

V rámci sociálneho rozvoja je potrebné zabezpečiť infraštruktúru umožňujúcu realizáciu a prístup občanov k sociálnym službám v obci.

Z dôvodu vyššie uvedeného navrhujeme nasledujúce opatrenia a aktivity v oblasti občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti:

- Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- Dokončenie rekonštrukcie miestnych komunikácií
- Denný stacionár
- Domov sociálnych služieb

5.4. Rozvojová stratégia v oblasti environmentu a cestovného ruchu

V rámci rozvojovej stratégie v environmentu je potrebné zabezpečiť vyššie povedomie obyvateľstva o ochrane životného prostredia, využívaní vodných tokov a o nakladaní s odpadmi.

Z hľadiska cestovného ruchu je potrebné zamerať sa na zvýšenie konkurencieschopnosti obce, poskytovaním kvalitných služieb a rozvojom marketingovej stratégie obce.

Z dôvodu vyššie uvedeného navrhujeme nasledujúce opatrenia a aktivity v oblasti environmentu a cestovného ruchu:

- Dostavba posledného úseku kanalizácie
- Rekultivácia starej skládky odpadu a jej uzatvorenie
- Úprava miestnych tokov – protipovodňová ochrana
- Vybudovanie kompostoviska
- Stavba nádrže na akumuláciu vody, suchých nádrží s hrádzou a terénom do 3 metrov s objemom do 0,5 mil. m³ a s rozlohou do 50 ha.

Navrhované aktivity rešpektujú požiadavky a podmienky rozhodnutia Okresného úradu v Snine, odboru starostlivosti o životné prostredie pod číslom: OU-SV-OSZP-2016/000522-016-R-JK zo dňa 31.05.2016 .

6. ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHSR

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je dokumentom na základe ktorého sa uskutočňuje podpora rozvoja obce v intenciách sociálno – ekonomického zamerania.

Realizácia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude zabezpečená prostredníctvom realizácie jednotlivých aktivít vo forme projektov. Každý projekt bude podrobne špecifikovaný a organizovaný a riadený prostredníctvom riadneho procesu.

Zodpovednosť za plnenie celého programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce má najvyšší orgán na čele so starostom obce.

6.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Štruktúra v rámci inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia manažmentu programu je závislá od špecifických podmienok obce, kde najvyšším orgánom je zastupiteľstvo obce. Starosta obce a obecné zastupiteľstvo prijíma rozhodnutia o postupe programu, ustanovuje riadiacu osobu alebo tím, ktorí sú poverení riadením projektu. Hodnotí a schvaľuje výsledky programu. Zabezpečuje realizáciu programu a rozhoduje o prípadných zmenách.

Činnosť riadiaceho tímu preberá v obci obecné zastupiteľstvo. Hlavnou činnosťou je zabezpečiť plynulý priebeh organizačného a technického zabezpečenia programu, realizovať kontrolný proces či už vo forme fyzickej kontroly, ekonomickej kontroly alebo kvalitatívnej kontroly. Riadiaci tím plní aj monitorovaciu a evidenčnú funkciu. Následne spracúva priebežné a záverečné hodnotiace správy a spracúva správu o stave a výsledkoch.

Pracovnú skupinu v obci tvoria reprezentanti verejného ako aj súkromného sektoru z obce a partneri zúčastňujúci sa na realizácii programu. V skupine by mali byť odborne zdatné a spoločensky uznávané osoby. V prípade potreby môže byť prizvaný aj externý konzultant.

Pracovná skupina vykonáva rozbor pre zabezpečenie programu a posudzuje jednotlivé projekty programu. Prejednáva vecnú problematiku s partnermi. Spracováva a preberá dokumentáciu jednotlivých projektov a rieši problémy na operatívnej úrovni. Taktiež spracúva a predkladá návrhy na aktualizáciu programu.

Účasť verejnosti na programe je dôležitá pretože určuje výslednú legitimitu a dôveryhodnosť programu ako aj jeho plnenie a záväznosť.

Verejnosť v procese tvorby a realizácie programu participuje prostredníctvom svojich zástupcov a účasťou na prejednávaní čiastkových a celkových výsledkoch.

6.2. Harmonogram realizácie

Časový harmonogram realizácie jednotlivých aktivít opísaných v programe hospodárskeho rozvoja obce je viazaný na možnosti čerpania finančných prostriedkov z jednotlivých rozpočtových kapitol obce, mimorozpočtových zdrojov, prípadne účelovo viazaných finančných prostriedkov alebo finančných prostriedkov z Európskej Únie.

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekonomickej situácie

Aktivita	Roky
➤ Podpora výstavby ubytovacích kapacít pre súkromný sektor	2021

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja vzdelávania, kultúry a športu

Aktivita	Roky
➤ Zateplenie a rekonštrukcia kultúrneho domu	2017
➤ Výstavba internetovej siete v obci napojením na optickú sieť v obci	2017
➤ Výstavba cyklotrás po pamätihodnostiach katastra obce	2018
➤ Vybudovanie oddychovej zóny v intraviláne obce	2019
➤ Výstavba turistických chodníkov	2019

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja občianskej vybavenosti, sociálnych a zdravotných služieb

Aktivita	Roky
➤ Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2017
➤ Dokončenie rekonštrukcie miestnych komunikácií	2020
➤ Denný stacionár	2021-2025
➤ Domov sociálnych služieb	2021-2025

Aktivity v oblasti stratégie rozvoja environmentu a cestovného ruchu

Aktivita	Roky
➤ Dostavba posledného úseku kanalizácie	2017
➤ Vybudovanie kompostoviska	2017
➤ Rekultivácia starej skládky odpadu a jej uzatvorenie	2018
➤ Úprava miestnych tokov – protipovodňová ochrana	2019
➤ Stavba nádrže na akumuláciu vody, suchých nádrží s hrádzou a terénom do 3 metrov s objemom do 0,5 mil. m ³ a s rozlohou do 50 ha.	2021-2025

Stanovené termíny v rámci harmonogramu realizácie jednotlivých aktivít sú len orientačné a budú sa meniť v dôsledku požiadaviek a schopností obce realizovať jednotlivé projekty v súlade so zaistenými finančnými prostriedkami z rozpočtu obce, samosprávneho kraja, zo štátneho rozpočtu, prípadne z fondov Európskej únie alebo od príspevkov právnických alebo fyzických osôb, ale aj z príspevkov medzinárodných inštitúcií a bankových úverov.

6.3. Monitorovanie a hodnotenie

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude procesom zameraným na sledovanie tak kvalitatívnych ako aj kvantitatívnych zmien pomocou vybraných ukazovateľov, cieľom ktorého bude získavanie o skutočnom stave opatrení zameraných na zlepšenie úrovne života obyvateľov v obci.

Základným zdrojom údajov pre monitorovanie budú žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného prostriedku ako aj údaje z jednotlivých čiastkových projektov.

Monitorovacia správa sa predkladá príjemcom pomoci a obsahuje účtovnú závierku príjemcu pomoci a reálne hodnoty merateľných ukazovateľov výstupu a výsledku realizovaných projektov.

V rámci monitoringu sa nesmie zabúdať na prostriedky vrátane zúčtovacích dokladov, ktoré vstupujú do procesu finančného riadenia, a obsahujú sumy tak oprávnených ako aj neoprávnených výdavkov projektu, dátumy prijatia a zaúčtovania žiadosti o platbu na platobnej jednotke.

Hodnotenie je vykonávané pravidelne za účelom merania efektivity výstupov k daným cieľom v rámci programu. Vykonáva sa v priebehu realizácie jednotlivých čiastkových projektov a po ich ukončení. Posudzuje sa hlavne vecná stránka projektu a prípadné vzniknuté problémy. Riešenie prioritných problémov sa posudzuje použitím kritérií voči stanoveným ukazovateľom a tvorí podklady pre analýzu prípadných rizík do budúceho obdobia.

Nevyhnutnou podmienkou monitoringu je organizačné a metodické zabezpečenie riešenia problémov na operatívnej úrovni a ich vyplývajúce zmenové riadenie.

Monitorovanie plnenia programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bude obsahovať nasledujúce činnosti:

- systematické zbieranie vybraných informácií súvisiacich s realizáciou strategických cieľov
- spracovanie porovnávacích a tematických analýz, príprava priebežných správ poukazujúcich na stupeň realizácie v hlavných oblastiach spoločenského a hospodárskeho života
- vyhodnotenie dosiahnutých výsledkov ako popis stupňa realizovaných cieľov

-
- vyhodnotenie súladu medzi prijateľnými cieľmi a opatreniami a dosiahnutými výsledkami

Uvedené činnosti uskutočnené v procese monitorovania umožnia zhodnotiť postup v realizácii plánovaných úloh.

7. FINANČNÝ PLÁN

Finančný plán je nevyhnutný pre realizáciu rozvoja obce. Každý projekt, ktorý bude realizovaný na splnenie aktivít stanovených v stratégii rozvoja obce potrebuje financie buď z vlastných (obecných) zdrojov, alebo z iných bankových zdrojov. Je potrebné aby sa v prípade obce stal tento plán súčasťou obecného rozpočtu aby mohli byť financie prísne a účelovo viazané na jednotlivé projekty.

Na finančné zabezpečenie cieľov budú použité predovšetkým finančné prostriedky:

- z rozpočtu obce
- z rozpočtu samosprávnych krajov
- zo štátneho rozpočtu
- bankové úvery
- z projektov prostredníctvom Európskej únie
- príspevky od právnických a fyzických osôb
- príspevky od iných inštitúcií a organizácií atď.

7.1. Rozdelenie financií na programovacie obdobie 2017 – 2025

Financovanie úloh uvedených v tomto dokumente bude realizované na základe schváleného rozpočtu obce podľa jednotlivých rokov ako aj v prípade schválenia projektov z jednotlivých výziev operačných programov. Vzhľadom na vysoký objem finančných prostriedkov, ako aj dlhé časové obdobie / **od roku 2021 – 2025** / bude tvoriť samostatnú doložku PHSR a bude samostatne dopracovaný pre jednotlivé roky a pre jednotlivé aktivity. Z uvedeného dôvodu je v tabuľkovej časti rozvrhnutý finančný plán na roky **2017 – 2020** a roky **2021 – 2025** sú navrhnuté ako výhľadové a plánované aktivity potrebné pre rozvoj obce avšak v dlhšom časovom horizonte

Pre roky 2021 – 2025 sa jedná o nasledovné aktivity:

- **Zabezpečenie odkanalizovania domácností, komerčných a verejných budov**
- **Zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v obci výstavbou vodovodu**

7.2. Indikatívny finančný rozpočet na financovanie projektov vyplývajúcich z PHSR obec Ulič na roky 2017 – 2020

Tabuľka 2 Indikatívny rozpočet obce na roky 2017 – 2020

Oblasť/rok	2017	2018	2019	2020
Oblasť rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekon. situácie				
Oblasť vzdelávania, kultúry a športu	218 000	98 000	100 000	
Oblasť občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti	112 000			150 000
Oblasť environmentu	122 000	430 000	380 000	
SPOLU	452000	528000	480000	150000

V rámci indikatívneho rozpočtu pre plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2017-2020 bude potrebné nájsť v rozpočte finančné prostriedky vo výške 1 610 000 eur. V tabuľke sú rozpísané náklady podľa jednotlivých oblastí na obdobie rokov 2017 – 2020.

Finančný plán vybraných ďalších aktivít PHSR obce Ulič na roky 2021 - 2025 nie je stanovený z dôvodu že nie je možné určiť zdroje a možnosti financovania vzhľadom na dĺžku časového obdobia

V prípade konkrétnej výzvy na niektorú požadovanú oblasť bude obec urýchlene reagovať prieskumom trhu, spracovaním a následným predložením projektu.

Ide o nasledujúce aktivity:

- Podpora výstavby ubytovacích kapacít pre súkromný sektor
- Denný stacionár²¹⁸
- Domov sociálnych služieb
- Stavba nádrže na akumuláciu vody, suchých nádrží s hrádzou a terénu do 3 metrov s objemom do 0,5 mil. m³ a s rozlohou do 50 ha

Tabuľka 3 Indikatívny finančný plán PHSR 2017 – 2020

Finančný plán vybraných aktivít PHSR obce Ulič na roky 2017 - 2020 v eurách					
Oblasť aktivít	Verejné zdroje				
	EÚ	Štát	VÚC	Obec	SPOLU
Oblasť rozvoja potenciálu ľudských zdrojov a ekonomickej situácie	0	0	0	0	0
Oblasť vzdelávania, kultúry a športu	188 100	202 350	0	25 550	416 000
Zateplenie a rekonštrukcia kultúrneho domu		164 350		8 650	173 000
Vybudovanie oddychovej zóny v intraviláne obce	95 000			5 000	100 000
Výstavba internetovej siete v obci napojením na optickú sieť obce		38 000		2 000	40 000
Výstavba turistických chodníkov				5 000	5 000
Výstavba cyklotrás po pamätihodnostiach katastra obce	93 100			4 900	98 000
Oblasť občianskej, sociálnej a zdravotnej vybavenosti	248 900	0	0	13 100	262 000
Rekonštrukcia miestnych komunikácií	106 400			5 600	112 000
Dokončenie rekonštrukcie miestnych komunikácií	142 500			7 500	150 000
Oblasť environmentu a cestovného ruchu	514 900	361 000	0	56 100	932 000
Dostavba posledného úseku kanalizácie	106 400			5 600	112 000
Rekultivácia starej skládky odpadu a jej uzatvorenie	408 500			21 500	430 000
Úprava miestnych tokov – protipovodňová ochrana		361 000		19 000	380 000
Vybudovanie kompostoviska				10 000	10 000
SPOLU	951 900	563 350	0	94 750	1 610 000

Tabuľka 4 Hodnotiace kritéria pre výber aktivít realizovaných z PHSR:

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium	Aktivita
1	Najvyššia	a) Projekty vyplývajúce zo zákona a/alebo legislatívy EÚ b) Projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu Splnená jedna z podmienok	Zateplenie a rekonštrukcia kultúrneho domu
2	Vysoká	a) Projekty vyplývajúce a podporené v rámci VZN obce b) Projekty s právoplatným stavebným povolením a ukončeným VO Splnená jedna z podmienok	Dostavba posledného úseku kanalizácie Úprava miestnych tokov – protipovodňová ochrana
3	Stredná	Projekty, ktoré majú možnosť uchádzať sa o cudzie a doplnkové zdroje financovania	Vybudovanie oddychovej zóny v intraviláne obce Výstavba cyklotrás po pamätihodnostiach Rekultivácia starej skládky odpadu a jej uzatvorenie Výstavba internetovej siete v obci s napojením na optickú sieť obce
4	Nízka	a) Projekty definované ako zámery / v štádiu úvah.	Podpora výstavby ubytovacích kapacít pre súkromný sektor Denný stacionár Domov sociálnych služieb
5	Najnižšia	Ostatné	0

ZÁVER:

Dokument	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ulič na roky 2017 - 2025
	Štruktúra: Úvod Analytická časť Strategická časť Programová časť Realizačná časť Finančná časť / Obsahová časť je zahrnutá v jednotlivých kapitolách/ Záver
Spracovanie	Forma spracovania : v súlade so zmenami legislatívnych podmienok SR Obdobie spracovania : od 25.04.2016 do 31.03.2017 Spracovateľ : externý ENVIO, s.r.o. Prešov Koordinácia spracovania : starosta obce a obecné zastupiteľstvo Účasť verejnosti a komunikácia s verejnosťou: v rámci zasadnutí obecného zastupiteľstva, obecný rozhlas a vývesná tabuľa. Náklady na spracovanie: v zmysle ZOD a výberového konania zverejneného na vývesnej tabuli a stránke obce
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy: Dňa :

Schválenie	<p>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</p> <p>Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ulič na roky 2017 – 2025. Zároveň ukladá starostovi obce ako aj poslancom obecného zastupiteľstva postupne zabezpečovať aktivity uvedené a schválené v tomto dokumente.</p>
Dátum schválenia	Schválené dňa :

Zoznam použitej literatúry

- [1] http://www.geoportal.sk/files/kn/register_ku.pdf
- [2] Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Národný plán regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Bratislava 2001. 169 s.
- [3] Dlhodobá vízia rozvoja slovenskej spoločnosti /Ekonomický ústav SAV/
- [4] Metodické usmernenie pre spracovanie PHSR
- [5] Vlastné zdroje obce
- [6] Urš Poloniny
- [7] PHSR 2014 – 2020 Prešovského samosprávneho kraja

F/ CD médium – Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce